

Digital Asset สินทรัพย์ดิจิทัล

กับการลงทุนในยุคใหม่

ฉันทกร อารีรัชชกุล

สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย (วว.)

35 หมู่ที่ 3 เทคโนธานี ตำบลคลองห้า อำเภอลำลูกกา จังหวัดปทุมธานี 12120

ปัจจุบันเทคโนโลยีดิจิทัล ขยายบทบาทจากด้านเทคโนโลยีสารสนเทศสู่ชีวิตประจำวันและสิ่งต่างๆ รอบตัวมากขึ้น ไม่ว่าจะเป็นอุปกรณ์ เครื่องมือดิจิทัล ที่มาช่วยอำนวยความสะดวกต่างๆ แม้แต่วิธีการชื้อของ และการชำระเงินก็มีทางเลือกในรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์ อย่างที่ทุกคนคุ้นเคยแล้วกับคำว่า e-Commerce, e-Payment, e-Wallet ที่มาช่วยตอบโจทย์ไลฟ์สไตล์ยุคใหม่ที่เป็นสังคมไร้เงินสด (cashless society) กันมากขึ้น

ดิจิทัลยังได้ขยายมาสู่ตลาดการเงิน-การลงทุน ด้วยสกุลเงินดิจิทัลและสินทรัพย์ดิจิทัล ที่มีมูลค่า มีราคา จนหลายคนหันมาสะสมหรือลงทุนกับสินทรัพย์ดิจิทัลเหล่านี้กันอย่างแพร่หลายอีกด้วย

สินทรัพย์ดิจิทัล คืออะไร

สินทรัพย์ดิจิทัล เป็นสิ่งที่มีมูลค่าและเราสามารถเป็นเจ้าของได้ แต่ไม่สามารถแตะต้องได้ทางกายภาพ สร้างขึ้นในระบบดิจิทัล และเก็บไว้ในอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์อย่าง คอมพิวเตอร์หรืออุปกรณ์เก็บข้อมูลต่างๆ เป็นต้น สินทรัพย์ดิจิทัลนั้นมีได้หลากหลายลักษณะ ตัวอย่างเช่น

- ข้อมูลเนื้อหา และ องค์ความรู้ (Data and Knowledge)

ข้อมูลต่างๆ ที่จัดเก็บอยู่ในรูปแบบของดิจิทัล เช่น ไฟล์เอกสารเวิร์ด (word document file), ไฟล์แผ่นตารางทำการ หรือ ไฟล์สเปรดชีต (spreadsheet file) และ ไฟล์การนำเสนองาน

(presentation file) และนอกจากนี้ก็ยังรวมไปถึง หนังสือออนไลน์ (e-Book) หนังสือเสียง (audio book) และบริการรูปแบบ Information Product อื่นๆ

- ซอฟต์แวร์ และ แอปพลิเคชัน (Software and Application)

ไม่ว่าจะเป็น ซอฟต์แวร์เกม ซอฟต์แวร์สำหรับธุรกิจ ซอฟต์แวร์สำหรับสื่อมีเดีย และอื่นๆ

- งานการออกแบบและดีไซน์ (Designs)

การออกแบบโมเดลสามมิติ (3D model) ออกแบบสถาปัตยกรรม หรือออกแบบภาพ ด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์ ผลงานออกแบบเหล่านั้น

นอกจากจะกลายเป็นทรัพย์สินทางปัญญาแล้วก็ยังเป็น สินทรัพย์ดิจิทัลด้วยเช่นกัน

- **เว็บไซต์ และ ชื่อโดเมน (Website and Domain name)**

เว็บไซต์ และ ชื่อโดเมน ถือเป็น “สินทรัพย์ดิจิทัล” ประเภทหนึ่งที่มีมูลค่าสูง หากเว็บไซต์ใดมีคอนเทนต์ มียอดกราฟิกและยอดการคลิกเข้าชมสูงก็สามารถสร้างรายได้เป็นจำนวนมากจากคนที่เข้ามาเยี่ยมชมเว็บไซต์ ทำให้มูลค่าของเว็บไซต์เหล่านั้นก็จะยิ่งสูงตามไปด้วย

- **โทเคน (digital token)**

สร้างขึ้นเพื่อใช้กำหนดสิทธิประโยชน์และเงื่อนไขบางอย่างที่ผู้ครอบครองจะได้จากองค์กรหรือคนที่สร้างโทเคนเหล่านั้น เช่น สิทธิในการร่วมลงทุน (investment token) และได้รับผลประโยชน์จากรูจกิจของผู้สร้างโทเคน หรือ สิทธิในการซื้อขายสินค้าและบริการพิเศษต่างๆ (utility token) เป็นต้น

- **NFT (Non-Fungible Tokens)**

NFT คือ โทเคนดิจิทัล ที่สร้างขึ้นใน Blockchain และเปลี่ยนให้เป็นผลงาน ศิลปะ รูปภาพ เพลง วิดีโอ และวัตถุต่างๆ กลายเป็นสินทรัพย์ดิจิทัลที่แยกออกมาจากตัวตนในโลกความเป็นจริง ผลงานหรือวัตถุแต่ละชิ้นที่เป็น NFT มีรหัสประจำตัว และ metadata ที่ไม่ซ้ำกัน กล่าวคือมันมีความพิเศษของตัวเอง ทำให้ไม่สามารถลอกเลียนแบบได้ ผู้ถือ

ครองโทเคนของผลงานเหล่านั้น คือผู้มีสิทธิในสินทรัพย์ในโลกเสมือน (virtual property) ซึ่งกันได้ทั้ง NFT หรือแม้แต่ที่ดิน สิ่งของ ในเกม ตัวละครในโลกเสมือนที่กำลังมีการเติบโตขึ้นพร้อมกับการมาของ Metaverse

ประเภทสินทรัพย์ดิจิทัล ในประเทศไทย

ประเทศไทยได้มีการออก พระราชกำหนดการประกอบธุรกิจสินทรัพย์ดิจิทัล พ.ศ. 2561 (พ.ร.ก.สินทรัพย์ดิจิทัลฯ) ขึ้นเพื่อกำกับดูแลการออกเสนอขาย และการประกอบธุรกิจที่เกี่ยวข้อง โดยสามารถแบ่งสินทรัพย์ดิจิทัลได้เป็น 2 ประเภท ผ่านการพิจารณาตามลักษณะการใช้งานและสิทธิที่กำหนดไว้สำหรับผู้ถือ

1) คริปโทเคอร์เรนซี (Cryptocurrency) หรือสกุลเงินดิจิทัล (digital currency)

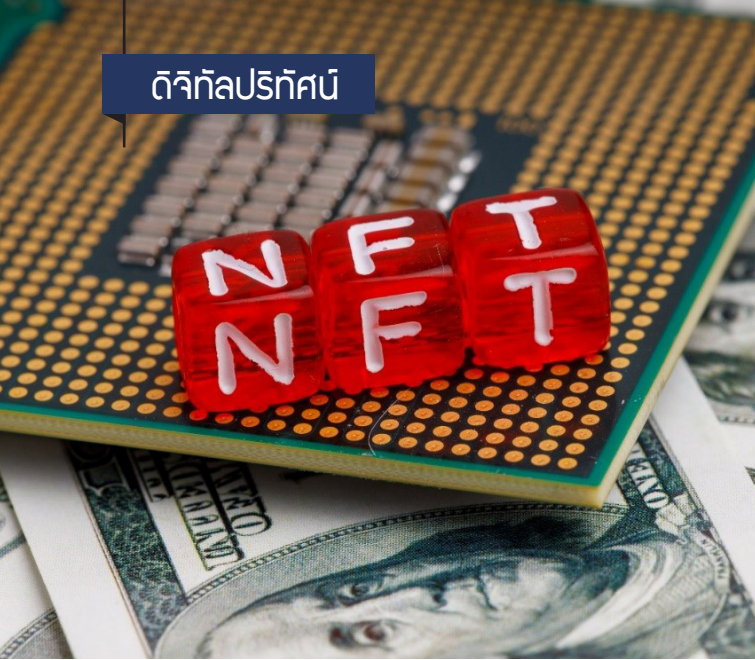
เป็นหน่วยอิเล็กทรอนิกส์ที่สร้างขึ้นเพื่อเป็นสื่อกลางในการแลกเปลี่ยนสินค้า บริการ และสินทรัพย์ดิจิทัลอื่นๆ โดยปัจจุบัน มูลค่าขึ้นอยู่กับความพึงพอใจของผู้ซื้อ-ขายเป็นหลัก เพราะไม่ถูกควบคุมโดยหน่วยงานกลางใด เช่น Bitcoin, Ethereum, Litecoin, Ripple, Stellar เป็นต้น

ส่วน NFT หรือ non-fungible token ใช้แสดงความเป็นเจ้าของสินทรัพย์หนึ่งๆ โดยเป็นส่วนหนึ่งในอีอีเอ็ม (ETH) ซึ่งเป็นคริปโทฯ เช่นกัน

ปัจจุบันคริปโทเคอร์เรนซียังไม่ใช่เงินที่ธนาคารในโลกรับรองว่าสามารถใช้ชำระหนี้ได้ตามกฎหมาย (legal tender)

ที่มา: Demidko (2022)

ที่มา: Metelev (2022)

2) โทเคนดิจิทัล (digital token)

สามารถออกเสนอขายได้ผ่านกระบวนการ Initial Coin Offering (ICO) คล้ายกับการออกเสนอขายหลักทรัพย์ครั้งแรก หรือ Initial Public Offering (IPO) แก่ผู้ลงทุนหุ้นสามัญ ในตลาดหุ้น แบ่งออกเป็น 2 ประเภทด้วยกัน

2.1) โทเคนดิจิทัลเพื่อการลงทุน (investment token) เป็นข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ซึ่งถูกสร้างขึ้น เพื่อให้สิทธิแก่ผู้ถือในการเข้าร่วมลงทุนในโครงการหรือกิจการใดๆ ของผู้ดำเนินการออกโทเคนนี้ เช่น สิทธิในการแบ่งรายได้ ผลกำไรจากการลงทุน

2.2) โทเคนดิจิทัลเพื่อการใช้ประโยชน์ (utility token) ให้สิทธิแก่ผู้ถือในการได้มาซึ่งสินค้า บริการ หรือสิทธิอื่นใดที่เฉพาะเจาะจง เช่น ให้สิทธิในการเข้าถึงแพลตฟอร์มหรือโครงการ หรือ นำไปใช้แลกสินค้าในแพลตฟอร์มหรือ

โครงการดังกล่าว เช่น บัตรโดยสารรถไฟฟ้า คูปองในศูนย์อาหาร หรือชิปในคาสิโน เป็นต้น ซึ่งแบ่งออกเป็น utility token แบบพร้อมใช้ และไม่พร้อมใช้

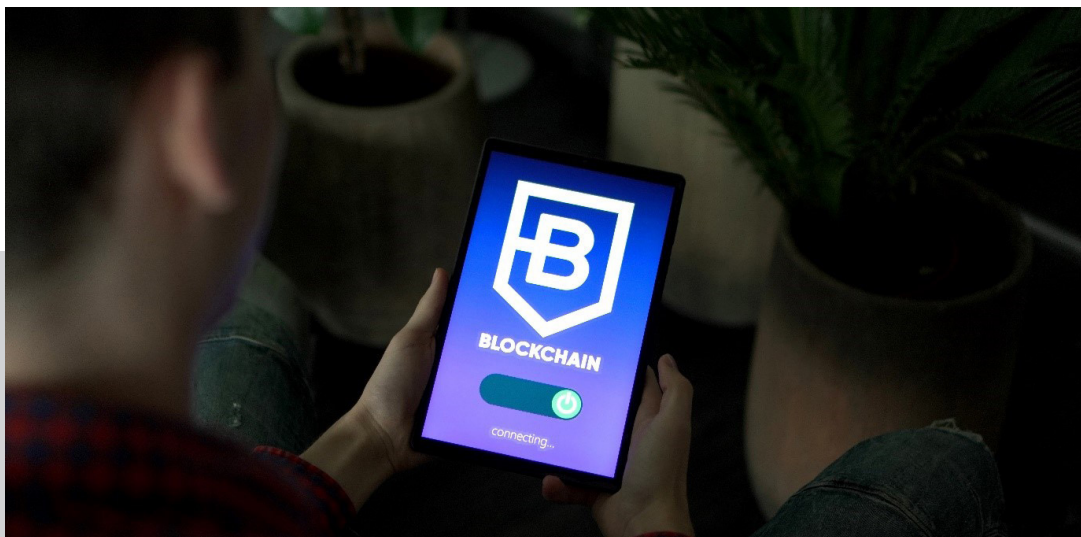
- utility token แบบพร้อมใช้ สำหรับนำมาใช้เพื่อแสดงสิทธิในสินค้าและบริการที่สร้างเสร็จ
- utility token แบบไม่พร้อมใช้ สำหรับเพื่อระดมทุนเงินไปพัฒนาสินค้า และบริการ ในกรณีที่สินค้าและบริการยังสร้างไม่เสร็จ ผู้ขายเหรียญจึงออกเหรียญมา

การระดมทุนแบบ ICO (Initial Coin Offering)

คือการระดมทุนด้วยใช้เทคโนโลยีบล็อกเชน (blockchain) โดยการกำหนดขายโทเคนที่กำหนดสิทธิหรือผลประโยชน์ของผู้ลงทุน เช่น ส่วนแบ่งของกำไร และกำหนดให้ผู้ลงทุนเข้าร่วมลงทุนโดยการนำคริปโตฯ หรือเงิน มาแลกโทเคนด้วยระบบ smart contract บนเทคโนโลยีบล็อกเชน

บล็อกเชน (blockchain)

คือระบบฐานข้อมูลแบบกระจายศูนย์ มีกลไกทำให้เกิดธุรกรรมโดยไม่ต้องอาศัยคนกลาง ธุรกรรมต่างๆ ที่ถูกบันทึกในระบบบล็อกเชนจะยากที่จะเปลี่ยนแปลง แก้ไข หรือทำลาย จึงถือได้ว่าเป็นระบบที่โปร่งใสและมีความปลอดภัยสูง

ที่มา: Jameson (2022)

ตัวกลางในการแลกเปลี่ยน ประกอบด้วย

- **ศูนย์ซื้อขายสินทรัพย์ดิจิทัล (exchange)**
เป็นศูนย์กลางในการซื้อขายหรือแลกเปลี่ยนสินทรัพย์ดิจิทัล โดยการจับคู่หรือหาคู่สัญญาให้
- **นายหน้าซื้อขายสินทรัพย์ดิจิทัล (broker)**
เป็นนายหน้าหรือตัวแทนให้บริการ เพื่อการซื้อขายหรือแลกเปลี่ยนสินทรัพย์ดิจิทัล โดยอาจส่งคำสั่งไปที่ศูนย์ซื้อขายสินทรัพย์ดิจิทัลหรือผู้ค้าสินทรัพย์ดิจิทัล
- **ผู้ค้าสินทรัพย์ดิจิทัล (dealer)**
เป็นผู้ให้บริการหรือแสดงความพร้อมในการให้บริการซื้อขายหรือแลกเปลี่ยนสินทรัพย์ดิจิทัล ในนามของตนเอง เป็นทางค้าปกติ โดยกระทำนอกศูนย์ซื้อขายสินทรัพย์ดิจิทัล
ทั้งนี้ผู้สนใจการลงทุนสามารถตรวจสอบรายชื่อผู้ประกอบการที่ได้รับอนุญาตเป็น Exchange/Broker/Dealer ได้ที่ www.sec.or.th/digitalasset

ข้อควรระวัง

ก่อนการลงทุนในสินทรัพย์ดิจิทัลต้องตระหนักถึงความเสี่ยงต่างๆ เนื่องจากเป็นเรื่องใหม่ เช่น ประเด็นของพื้นฐานบริษัทที่ออก ICO โทเคน ซึ่งมักเป็นโครงการใหม่ที่มีแค่ไอเดีย ใช้เทคโนโลยีใหม่ๆ จึงเสี่ยงสูงที่โครงการจะไม่สำเร็จ มีความเสี่ยงที่สินทรัพย์ดิจิทัลอาจมีการสูญหรือด้อยมูลค่าลง เนื่องจากตอนนี้ยังไม่มีกรับรองมูลค่าโดยสถาบันการเงินใดๆ หรือถูกหลอกโดยมิจฉาชีพให้ลงทุน ตลอดจนความเสี่ยงจะถูกขโมยทรัพย์สินทางไซเบอร์ ไม่มีการรับประกันความสำเร็จหรือผลตอบแทน ลงทุนต่างประเทศไม่ได้รับคุ้มครองตามกฎหมายนี้ หรือ อาจไม่มีสภาพคล่องเปลี่ยนมือยาก รวมทั้งอาจเผชิญราคาผันผวน การเสี่ยงถูก Hack

ผู้ถือโทเคนจากการลงทุนใน ICO อาจไม่ได้เป็นเจ้าของกิจการ อาจไม่มีสิทธิในทรัพย์สินของบริษัท กรณีเลิกกิจการหรือล้มละลาย แต่จะได้สิทธิตามที่ระบุไว้ในเอกสารประกอบการเสนอขาย (white paper) เท่านั้น 🌐

เอกสารอ้างอิง

- ทันหุ้น, 2564. อะไรคือ สินทรัพย์ดิจิทัล?. [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก: <https://thunhoon.com/article/245375>, [เข้าถึงเมื่อ 25 พฤษภาคม 2565].
- นารินทิพย์ ท่องสายชล. 2564. Digital Asset : มิติใหม่แห่งการลงทุนยุค Digital. [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก: <https://www.setinvestnow.com/th/knowledge/article/259-get-to-know-digital-asset>, [เข้าถึงเมื่อ 25 พฤษภาคม 2565].
- สำนักงานส่งเสริมเศรษฐกิจดิจิทัล. 2565. Digital Asset สินทรัพย์ดิจิทัลมีอะไรบ้าง?. [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก: <https://www.depa.or.th/th/article-view/digital-asset22>, [เข้าถึงเมื่อ 25 พฤษภาคม 2565].
- Demidko, D., 2022. [online]. Available at: <https://unsplash.com>, [accessed 25 May 2022].
- Jameson, M., 2022. [online]. Available at: <https://unsplash.com>, [accessed 25 May 2022].
- Metelev, A., 2022. [online]. Available at: <https://unsplash.com>, [accessed 25 May 2022].
- Suepaisal, N., 2564. Digital Asset คืออะไร?. [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก: <https://thematter.co/futureverse/futureword-digital-asset/160461>, [เข้าถึงเมื่อ 25 พฤษภาคม 2565].
- Thaiware, 2565. Digital Asset คืออะไร ? สินทรัพย์ดิจิทัล เหล่านี้มีอะไรบ้าง ? . [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก: <https://tips.thaiware.com/1947.html>, [เข้าถึงเมื่อ 25 พฤษภาคม 2565].